

Lumina

Foale săptămânală pentru

On. Red. «Asociațiunea»

Loco (str. Șaguna 6)

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an Lei 40.—
Pe o jumătate de an „ 20.—
Pe un pătrar de an „ 10.—

— Un număr 1 Leu. —

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA:

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Preotul Iosif Trifa.

ANUNȚURI

se primesc la administrația din strada Mitropoliei 45.

PREȚUL ANUNȚELOR:

Un șir petiț 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Suflete cari ni se roagă.

Părintele-Mitropolit Nicolae îmi povestea scena înduioșătoare a soldaților dintr'o tabără de bolnavi la Techirghiol, pe malul Mării Negre, cari în durerile lor, n'aveau nici o mângâiere sufletească și cari, și-au pus genunchii în pământ când vlădica ardelean a venit să le cetească Evanghelia acelei zile, și au ascultat cu evlavie cuvintele cărții sfinte scrise pentru toți oamenii, din toate vremile.

Și, din partea mea, îi spuneam cum cartea pe care am făcut-o pentru luptătorii grozavului nostru războiu am găsit-o dăunzi la un negustor și cum toate foile erau zdrențuite de mult ce umblaseră degetele robite ale cetitorilor cari stăteau zi de zi în față cu moartea.

De multe ne îngrijim, dar de aceea nu, că dela un capăt al țării la celălalt sunt sute de mii, milioane de suflete care vor dela noi lumină, care cer dela noi învățatură, care așteaptă dela noi bunătatea și nădejdea, de suflete cari ni se roagă.

Foia aceasta chiar dovedește că printre cărțurari sunt de aceia cari le înțeleg și vin bucuroși spre dânsule.

N. Iorga.

Pentru chipul mamei sale!

Era înaintea unei mari lupte pe mare în războiul Americii cu Spaniolii. De pe un vas de războiu american îi scapă unui marinar mantaua în mare. — El cere voie ofițerului s'o scoată din valuri. Ofițerul nu-i dă voie, dar marinarul se aruncă în mare și apucându-și mantaua, înoată înapoi la vas, unde așa ud cum era se pune în rândul soldaților. Pentru nesupunere e pus în fiare, și după ce câștigă Americanii lupta, e judecat la temniță grea, pe mai mulți ani. Sentința trebuia să o subscrie însă mai marele peste marinari, admiralul Devey. Acesta mirat, chemă pe osândit să-l întrebe ce l-a putut îndemna să calce porunca mai marilor săi. Marinarul în loc de răspuns bagă mâna în buzunarul mantalei și scoțând o fotografie o dă admiralului, zicând cu lacrimi în ochi «E mama mea». «Mantaua căzuse cu poză cu tot în mare și cu nici un preț nu voiam să se peardă chipul mamei mele». Admiralul, care nici nu crâcnise în lupta înfricoșată pe mare cu dușmanul, ascultă cu lacrimi în ochi istorisirea marinarului. Apoi rupând sentința în bucăți, îmbrățișă și sărută pe soldat, spunându-i că-i iertat de orice pedeapsă.

Apoi după plecarea marinarului se întoarse către ofițeri și le zise: «Laude merită un astfel de om și nu fiare și temniță! Cine e în stare să-și jertfească vieța pentru chipul mamei sale, acela totdeauna va fi un fiu credincios al patriei sale».

Țăranul român și școala.

Slavă Domnului, printre vecinicile tânguirii și multele falme rele ce se pot auzi la toate colțurile, mai răzbește și câte o veste bună ce-ți înseninează sufletul.

Ministrul treburilor școlare, întrebat de un gazetar cum stăm cu școalele poporului, i-a spus cam acestea:

O ducem greu, avem lipsă de vre-o 5000 de școale nouă, fiindcă multe sunt rele și pe multe le-a făcut războiul una cu pământul. Statul nu are bani destui ca să le ridicăm pe toate, — dar au găsit țărani români, ei singuri calea cea potrivită ca să iasă din încurcătură. În multe părți s'au înjghebat comitete, cu menirea să ridice școale la sate. Unele comune fac cărămizi, altele le ard, iară altele adună celalalt material trebuitor la clădirea școlilor.

«Sunt două zile», a spus dl ministru, «de când am fost în județul Brăila, mergând din comună în comună — unde am constatat un rezultat, pe care pot să-l numesc strălucit».

«În întreg județul Brăila s'au înființat 60 comitete de zidire, compuse din săteni. Toate comitetele lucrează pe capete, adunând fonduri și fabricând cărămidă pentru școale. Până la 30 Iunie s'a vărsat de către țărani un milion și jumătate lei. Sumele subscribe și adunate până astăzi, împreună cu taxele date de bună-voie de țărani, se urcă în jud. Brăila, la aproape 25 milioane lei. Se construiesc în acest timp 95 de școale în comunele sătești, din cari 18 cu locuință pentru învățători, toate clădite din

cărămidă. După activitatea începută sunt semne că în județul Brăila se vor zidi anul acesta școale mai multe de câte s'au clădit în ultimii 50 ani — și aceasta fără nici un ban dat de Stat».

Și în județul Prahova din vechiul regat este aceeași întrecere vrednică de laudă între țărani, ca să-și ridice case pentru luminarea minții. În anul acesta se vor clădi 100 școli. În județul Olt e nădejde să se ridice cel puțin 120 școale.

Datele sosite până acum la ministerul instrucției publice — spune dl ministru — ne fac să nădăjduim că în decursul anului de față, se vor zidi 1500—2000 de școale.

Nu vă râde inima de bucurie, țărani români, ascultând și cetind veștile astea? Nu simțiți foamea după carte, după lumină a neamului românesc? Cine a rostit vre-odată cuvinte grele de dojană, ori de dispreț față de voi — nu a știut, săracul, ce gătește!

Sătele românești vreau să țină pas cu lumea — și cele din vechiul și cele din noul regat: Țăranii români de pe lângă Brăila — tot atât de mult, ca și cei de pe lângă Brașov sau Blaj sau Sighetul Marmăției, cu toții pricep ce va să zică a avea o școală curățică, sănătoasă, cu dascăl de treabă în mijlocul satului. Toți știu că de acolo purced îndrumările spre bine și lămurirea și ușurarea greutăților vieții, luminarea cărării, care duce la lumină prin bezna, care s'a răspândit fără de vina noastră împrejurul nostru.

H. P.-P.

La 1 August 1914.

Se împlinesc opt ani de zile, de când s'a vestit în țară mobilizarea generală.

Bătrânul Franț Iosef, punând mâna pe condeiu să subscrie această hârtie, și-a dus la gură paharul morții. N'a murit nu mai el, ci a murit o țară, a murit o lume, care împiedeca vieța nouă. Nici odată nu și-a prea bătut capul cu soartea «popoarelor» sale, lăsate în grija sfințicilor săi îngâmfaiți. Și de fapt sfințicii stăpâneau, azi unii, mâne alții, dar niciodată aceia care să fi lăpădat lingușirea și minciuna. Și au plecat la războiu încurajați de zâmbetul morții când lor li se părea că e zeița biruinței. Niciodată n'au fost la frânele unei țări politicieni mai ponivoși ca cei din jurul lui Franț Iosef.

În armată s'au cocoșat în posturile înalte oameni nepricepuți. Și s'a început danțul morții. Curgea lumea din toate unghiurile țării. În Sibiu erau în cele dintâi zile de August la 60,000 oșteni. Câțiva oameni inimoși să fi pus o întrebare netedă: Sângele românesc e apă de gărlă?! Dintre toate «popoarele iubite» — Cehii au avut un curaj, pe care nu l-au pierdut,

penitru că aveau o cultură. Renegații și viermănoșii și-au făcut mendrele și între ei.

Soartea Românilor a fost cea mai grea. Era prilejul cel mai potrivit să ne topească în foc. Dacă nu suntem trădători de țară — să dovedim că știm muri pentru ea — se zicea celor ce îmbrăcau cămașa morții.

N'a fost însă oștean ori cât de simplu care să nu fi simțit în adâncul sufletului său că acest războiu nu se va isprăvi sub aceleași steaguri, sub cari s'a început. În doi ani de sângerare, am purtat în suflet icoana dorobanțului și așteptam în toată dimineața să se ridice pe creasta Carpaților și să strige: Sculați, fraților, noaptea v'a fost lungă, răsare soarele și nu va mai apune!

Că dincolo se târguiam, și la noi se lepădau ca Petru de Hristos — să nu ne mirăm. Războiul cel sfânt ne-a cerut multe jertfe, penitru că au fost prea multe păcate de ispășit.

Și pentru lumea păcătoasă s'a adus jertfă Mielul lui Dumnezeu, cel mai curat și sângele cel mai sfânt.

Știri din țară.

Un sfat al miniștrilor s'a ținut la Sinaia. A hotărât asupra prețului pâinii și a făinei ce se macină la morile mari. Apoi a satorit cum să se urmeze improprietărea în Ardeal. Cum am vestit, întâia improprietărea s'a făcut Marți la Hamba în județul Sibiu, Duminecă la Sighișoara în județul Târnava-mare, Luni la Odorhei jud. Odorhei, Marți în Loamneș județul Alba de jos, Miercuri la Șercaia jud. Făgăraș. Odată începute improprietățile, ele vor merge înainte în județele unde s'a pornit, precum și în celelalte județe.

Comisiunea fișcală a ținut ședință la București pentru pregătirea planului, după care să se statorească dările către țară. Au fost chemați la sfat pe lângă membrii comisiunii, toți foștii miniștrii de finanțe, profesori, oameni de bancă și reprezentanți ai întreprinderilor mari și mulți alți pricepuți în trebile financiare, din toate partidele. N'au luat parte cei din opoziție. S'a spus că întâi trebuie să se facă dările la fel pentru toate provinciile, apoi că acele trebuie să fie drepte și de ajuns, ca să acopere lipsurile țării, fără însă să apese prea tare pe locuitorii. Se vor introduce după dreptate dările după venit. — Dacă toți pricepătorii, cu dragoste de țară își vor da sfatul și ajutorul, e nădejde să se aducă hotărâri, cari vor pune rânduială în vistieria țării.

O întrevedere între dl Iorga și I. Maniu a avut loc la Cluj. Dl Iorga ar fi spus că nu va lucra alături nici cu Averescanii și nici cu partidul țărănist. Aceasta însemnează că drumul d-sale nu e același cu al partidului național ardelean. Și de bună seamă ținuta dlui Iorga va trage mult în cumpănă. Dar d-sa nu recunoaște nici dreptul sfatului țării de acum să facă noua constituție, așa că dânsul stă la mijloc între partidul liberal și celelalte partide din împotrivire.

Ce se întâmplă în lumea mare?

S'a închis sfatul dela Haga Joia trecută (20 l. c.) pe urma ținutei pe care o aveau trimișii ruși ai sovietelor. Puterile mari din apus și mai ales Francezii erau hotărâți de mai nainte să pună capăt jocului necuviincios al bolșevicilor și să plece. Numai stăruinței dlui Diamandi, șeful delegației române, este a i-se mulțumi că s'a mai făcut o încercare de înțelegere cu Rușii, dar fără rost. Aceștia nici acum n'au dat dovezi că sunt de bună credință și n'au dat chezeșie la ceea ce li-se cerea, ca să recunoască datoriile Rusiei făcute de guvernele de mai nainte și să răscumpere averile streinilor, cari au fost naționalizate, adică luate cu puterea de bolșevici. Atunci sfatul întreg hotărăște închiderea adunării, fără să fi dat rezultate nici acest sfat dela Haga.

În Polonia e mare frământare pentru alcătuirea noului guvern. Președintele Republicii mareșalul Pilsudski, care avea dreptul să numească pe președintele ca să alcătuească guvernul, n'a voit să se folosească de acest drept și l-a lăsat dietei. Cum și acolo lumea e împărțită pe partide, cel ales să facă noul guvern abea a avut o majoritate de 13 voturi și pe deasupra n'a fost încuviințat nici de președintele Republicii. Și pentruca să trezească la înțelegere pe cei cuprinși de patimile politice Pilsudski și-a dat mulțămă. Toată țara s'a cutremurat și nu vrea să audă de plecarea aceluia, care e cel mai popular om al țării, căci lui i-se datorește, în primul rând, reînvierea Poloniei.

Liga națiunilor s'a ocupat de bandele de comitagi. Bulgaria a făcut plângere că țările vecine pe nedreptul o învinue. Recunoaște că sunt bande cari fac stricăciuni la vecini peste hotare, dar țara neavând destulă armată nu-i poate înfrâna. Sfatul Ligei Națiunilor a hotărât să-și limpezească lucrul țările vecine cu Bulgaria, între ele, și

dacă nu vor isbuti atunci va veni să judece acest sfat al națiunilor. — La acest sfat al Ligei Națiunilor se va discuta și asupra minorităților (neamurilor în număr mai mic) din Ungaria și Bulgaria, unde avem și Români de ai noștri. Cu acest prilej se vor dovedi minciunile răspândite de cele două țări despre tratamentul rău al neamurilor streine de printre noi și se va arăta că purtarea aceluia față de România în țările lor e mult mai neomenoasă.

În Italia asemenea sunt sbuciumări politice cari au rostogolit un guvern după altul. Tulburările se fac de ațăări comuniste. Președintele Facta a cerut încrederea deputaților pentruca guvernul să-și poată face datoria de apărare a intereselor țării, a averii și libertății cetățenilor împotriva turbătorilor, aplicând chiar asprimea legilor. Camera deputaților însă, cu majoritate, a votat neîncredere și atunci el și-a dat mulțămă în mâinile regelui. Noul guvern ar fi să-l alcătuiască Orlando, care în timpul războiului a fost mână tare.

Un nou sfat al popoarelor e vorba să se țină acum la Roma pentru a se face pace între Greci și Turci. Trimișii celor două neamuri se vor înțelege între olaltă, iară puterile mari (Franța, Anglia, Italia) vor face numai pe mijlocitoarele. Rusia a trimis vorbă că nu va recunoaște înțelegerea, dacă nu va fi chemată să ia și ea parte.

Asia mică țară de sine stătătoare. Așa ar vrea Grecia să fie, principatul Ioniei, cu un vlăstar al casei domnitoare grecești în frunte. Turcii se împotrivesc însă, pentrucă acest stat nou ar despărți Constantinopolul de Turcia naționalistă. Anglia sprijinește însă străduințele grecești și astfel frământările nu se vor potoli ușor.

Cui vindem bucatele?

Rostul cooperativelor!

De preot Aurel Nistor.

Cu ajutorul lui Dumnezeu a venit și secerișul. Fiecare plugar se bucură, când își vede adunat rodul ostenelelor sale de peste an, mai ales că bat multe năcazuri la ușă, ba dări, ba haine, încălțăminte și alte multe. Ce bine ar fi, dacă s'ar putea face, ca fiecare plugar atunci să-și vândă bucatele, când au preț mai mare, ceea ce însă nu se întâmplă! Cei mai mulți de abia așteaptă să și le treere și să vândă, ce au de vândut, căci banii sunt de lipsă. Așa se întâmplă că după treerat aproape toată lumea vinde și aceasta o așteaptă negustorii. Tu te muncești un an întreg, te sbați din greu, asuzi, ca la sfârșit să vezi că mai mult câștigă la bucatele muncite de tine cutare negustor, care stă cu mâinile în buzunar și lucrează cu parale. — Așa de pildă: vara și toamna trecută bieții plugari năcăjiți și-au vândut un sac de ovăs cu câte 70—80 lei, ca tot ei să-l cumpere înapoi acuma cu 150 lei, ba în zilele din urmă cu 190 lei. Ce-a muncit bietul plugar pentru cei 80 lei primiți pentru un sac de ovăs! Cu toate acestea vine un negustor cu bani, îi cumpără ovăsul, îl înmagazinează și la câteva luni fără nici o muncă, câștigă cu mult mai mult decât bietul plugar.

Lucrul acesta se întâmplă an de an și nici nu e mirare, că e așa! Marfa se effinește, când e multă, când se află mai mulți vânzători ca cumpărători. După seceriș sunt însă mai mulți vânzători de bucate decât cumpărători! O știe bine aceasta plugarul, dar n'are ce face, îl silesc necazurile! Or fi și între ei, cari pot să aștepte cu vânzarea bucatelor până primăvara, când le crește prețul, dar aceștia sunt mai puțini și-s oameni cu stare.

E întrebarea: oare nu ar fi nici un leac la boala aceasta? Oare nu s'ar putea ajuta la acest necaz al plugarilor? Răspunsul e: ba da, se poate ajuta și ajutorul vine tot dela plugari prin întovărășiri, prin cooperative! Aceasta e cea mai mare chemare, cea mai frumoasă și cea mai creștinească a lor: să ajute pe oamenii năcăjiți. Unii cred, că cooperativă însemnează numai o prăvălie, o boltă, unde se vând felurite mărunțșuri și cu aceasta s'a gătat cu rostul și chemarea ei! Da, adevărat și aceasta e o parte din rostul ei, dar numai o parte. Chemarea cooperativelor e însă așa de frumoasă, așa de creștinească: să stea în ajutorul celor mulți, a celor mai slabi, în toate năcazurile lor! Astfel trebuie să le stea sătenilor în ajutor și la vânzarea bucatelor lor. Fiecare membru își vinde sau mai bine zis își zălogește bucatele ce le are de vânzare, la cooperativă, pe prețul, ce umblă în târg. Cooperativa dă fiecărui membru atâta pe bucate cât ar căpăta el dela negustori, dacă le-ar duce la târg! Bucatele ori le adună în magazin ori le lasă încă la membri. Dacă cooperativa e puternică, poate ținea bucatele până primăvara, când sunt mai scumpe și atunci le vinde cu preț bun! Din prețul primit își oprește cooperativa cheltuelile avute cu bucatele, scăzământul lor, dacă au fost înmagazinate, camăta la banii plătiți, cu un mic procent și restul îl dă sătenilor, fiecărui după câte bucate a avut. În felul acesta fiecare sătean își vinde liniștit bucatele îndată după seceră, căci știe, că primește dela cooperativă atâta preț, cât i-ar fi dat ori ce negustor în târg. Pe lângă aceea știe, că ori cu cât ar crește prețul bucatelor tot lui îi crește! Pe lângă aceea știe, că puținul câștig ce-l are cooperativa cu bucatele e tot al membrilor. — N'a mai fost silit să meargă cu bucatele în târg, să-și piardă zile, să plătească căraușie, să cheltuească din buzunar. De câteori nu se întâmplă, că fiind bucate multe la târg, și

fiind negustori puțini, să se întoarcă plugarul cu bucatele acasă, ori să le dea pe preț de nimal! — De altă parte cooperativa procurându-și un ciur-trier de cernut bucate, nu le vinde așa de avalma, ci le curăță întâi, oferind negustorilor mari, bucate de prima calitate cu preț cu mult mai mare.

După ce s'ar întări cooperativele la sate, cine le-ar opri, să exporteze ele direct în străinătate bucatele, cum au făcut unele cooperative în jurul Constanței, cari au vândut suta de kgr. de grâu cu peste 450 de lei.

La început, dacă cooperativa nu e destul de puternică, ca să țină bucatele cumpărate până primăvara, poate face altfel, plătește membrilor prețul din târg și după ce știe câte bucate are din fiecare fel, le oferă într-o singură cantitate, atâtea vagoane de grâu, orz, ovăs etc. federalei dacă e, sau negustorilor mari! Aceștia dau alt preț pe vagoane întregi, decât pe câte un sac, doi; și ei au oameni singuratici însărcinați cu adunatul bucatelor, pe cari trebuie să-i plătească bine. Chiar și vara după secerat negustorii mari dau 20—40—50 lei mai mult pe suta de kgr. de bucate, dacă pot cumpăra în cantități mari, cu vagoane, decât cu sacul!

Multe și mari sunt foloasele cooperative, cari pot face adevărate minuni, dacă sunt conduse în duh creștinesc, cu gândul să ajute și să întărească pe cei mai slabi și să-i apere de cei tari și fără de inimă.

«Iubirea către părinți este temelul oricărei fapte bune; ea e sămânța tuturor faptelor bune» (Cicero). «Adu-ți aminte de tatăl tău, când șezi în mijlocul celor mari» (Sirah).

Pentru suflet.

Nu se poate ascunde lumina.

Pentru cel ce are ochi de văzut, — lumina nu se poate ascunde.

Isvorul luminii e soarele. Când cerul e senin, soarele luminează pe pământ. Și cerul e ochiul lui Dumnezeu, care privește peste noi. Și seara soarele apune, însă plecând de pe orizontul nostru, aprinde stelele pe cer ca făcliile unui candelabru uriaș, ca să ne străjuească în vremea odihnei.

Stelele pe cer n'au lumina lor proprie, ci o primesc dela soarele apus.

Și sunt două lumini: a soarelui văzut și lumina soarelui care luminează în sufletele omenesci.

Soarele văzut nu poate străbate cu razele sale prin anumite lucruri, însă soarele sufletului străbate printr'ânsul și-l preface în răspânditor de lumină.

Lumina lui Dumnezeu nu intră în toți oamenii. Pe toți îi învălue, dar nu străbate prin toți. Însă omul, în care s'a sălășluit Hristos nu mai are amestec cu întunerecul.

Din sufletul lui luminat revarsă: iubirea, bucuria, pacea, răbdarea, bunătatea, credința, blândețele și înfrânarea, cum se revarsă culorile curcubeului din lumină, din aer. Lumina soarelui cade pe lucrurile văzute. Lumina cerească ajunge la lucrurile dumnezeiești și veșnice. Și această lumină se cade să lumineze în sufletul omenesc.

Toți oamenii să se dorească după această lumină, și având-o vor străluci fără să gândească în ce haine se îmbracă, în ce casă locuiesc și ce rang au în societatea omenescă.

Lumina aceasta e mai prețioasă decât toate comorile lumii, și se potrivește tuturor. În soare nu ne putem pune lăcașul nostru, dar ne place să umbliăm în lumina soarelui. În Dumnezeu a stat numai Hristos, pentru că el e curat de orice întinăciune.

Hristos a fost una cu Tatăl său, noi suntem în asemănarea Lui fiii Tatălui cerească. Dacă lumina e atât de bună cu cât mai bun va fi cel ce e dătătorul luminii? Dumnezeu a despărțit lumina de întunerec; să fim cu grijă să nu amestecăm în noi întunerecul cu lumina, și fiii luminii fiind să rupem legătura cu păcatul întunecat.

T. S.

Sf. Marele Proroc Ilie nu e cel mai mare, dar e cel mai popular între prorocii din Legea veche. A rămas în amintirea poporului pentru credința și încrederea lui, pentru faptele îndrăznețe, pe cari le-a săvârșit și pentru puterile minunate cu cari a lucrat.

În vremea lui poporul jidovesc ajunsese de o rară sălbătăcie, într'una era ceartă și vrajbă în Israel. Au părăsit legea fiii lui Israel și jertfelnicile le-au surupat și pe prorocii Domnului iau ucis. Necredința își ridicase capul deasupra și uitarea de Dumnezeu se lăfise pretutindenea. Desfrâul și fărădelegile robiseră tot pământul. Căile spre Ierusalim erau părăsite, iarbă și spini creșteau pe ulițele ce duceau la marea biserică.

Dar Israel era poporul ales alui Dumnezeu. Și în zilele cele mai negre nu era lăsat fără câte-o rază de lumină. Așa acum «s'a sculat prorocul Ilie ca focul și cuvântul lui ca făclia ardea». Se duse înaintea regelui Ahaab și îl muștră pentru răutatea lui și a poporului, amenințându-l că cerurile se vor închide, și «s'a încuiat cerul trei ani și șeasă luni cât s'a făcut foamete mare peste tot pământul». Cumplit măriindu-se regele a căutat să-l piarză, dar cuvântul

Domnului l-a scăpat: «Mergi de aici spre răsărituri și te ascunde la pârăul lui Horat, care este în preajma Iordanului. Și vei bea din pârău apă și corbilor am poruncit să te hrănească acolo» (3 Imp. c. 17, 3—4). Și întorcându-se, după zile multe, a chemat de nou pe popor la adevărata slujire lui Dumnezeu, iar înaintea preoților a coborât foc din cer peste jertfa lui, ca să dovedească în chip neîndoielnic adevărul vestirilor lui, întorcând pe mulți la închinarea cea adevărată, dela rătăcirea idolului Vaal.

Cuvântul lui răsbătea adânc, lovea fără milă ca ciocanul ce sparge stânci. Toate puterile lui se topeau în râvna pentru lucrul Domnului, căci în sufletul lui, pe altarul unei inimi pline de credință, ardea focul sfânt, în stare să aprindă credință și dragoste și în inimile altora.

Trăiește oare și în noi acest foc? Vremile noastre mult se aseamănă cu a lui Ilie, mii și sute de mii își pleacă și azi genunchii la felurii idoli. Dar oare noi ne asemănăm lui Ilie? Să ne facem în vremile noastre și noi proroci ai luminii, ai dragostei și ai credinței căutând să întoarcem pe cei răslețiți iarăș la adevăr, la dreptate, la închinarea cea adevărată.

M. Ș.

Domnul Iorga sămănând.

În 16 Iulie, la Cluj.

Nu se poate spune o judecată cu scaun despre un neam de oameni fără să-i cunoști cine sunt, dela o margine a țării la alta, dela nașterea lor și până azi. Și dânsul a străbătut pământul românesc, cruciș și curmeziș, i-a învățat istoria și după acestea a pășit în public. La 1906 pentru respectarea limbei noastre în așezămintele de stat, la 1907, în vremea revoltelor țărănești, a cerut reforme și îmbunătățirea sorții țaranului. Ii trebuie pământ, dar mai vârtos lumină, școală.

Țaranul de dincolo a așteptat doi ani de zile, nemâncat, rău îmbrăcat, gata de cea mai mare jertfă pentru desrobirea noastră.

Boierimea veche și-a făcut datorința față de neam și de țară. Cei tineri au înnoit țara. Cei buni n'au o singură țară, ci se nasc unde străjuește credința și munca nu se odihnește.

Cultura isvorată dela noi și susținută prin noi ne face să ne simțim pretutindenea acasă, unde sunt oameni harnici și de omenie.

În 17 Iulie seara, la Arad.

Răspunderile în clipa de față.

Cea mai mare faptă într'o mie de ani pe acest pământ e hotărârea dela Alba-Iulia, la 1 Decembrie 1918, când Carpații au încetat a mai fi hotar între Români. Hotărârea dela Alba-Iulia nu se putea aduce înaintea războiului. Dar era în suflete, sămănată prin cartea și cultura românească. E și o simțire românească, ce nu se exprimă în vorbe. Hotărârea dela Alba-Iulia e isvorată din această simțire pentru vrednicia noastră și pentru respectul vecinilor noștri. Și a fost o înălțare a sufletului românesc în acea hotărâre. Să nu se vorbească de Alba-Iulia cu scoborâre de suflet. Rândul de oameni de azi e epitropul unui mic copil, acum născut. Copilul e teafăr și sdravăn. Să nu-i otrăvim sufletul cu vrajba și cu împerecherea.

Firea, în bunătatea sa, a făcut ca vremea să vindece suferințele morale cele mai crude, însă omul să se dedea să fie răbdător.

Omul nepriceput se amestecă în toate și — unde nu-i ferbe oala. Așa trebuie să-i spunem de nou omului, care scrie la «Foaia Poporului» despre rezultatul examenelor dela seminarul teologic din Sibiu. Este o lipsă desăvârșită de bun simț să scrii despre un așezământ al bisericii și despre autoritățile acesteia tot așa, cum s'au dat gazetele fără răspundere să scrie despre orice darăveră politică. A vorbi despre o «răsbunare a Consistorului» față de viitorii preoți ai bisericii, pe care o îndreptează și despre o «culme a răzbunării manifestată de dl Dr. Eusebiu Roșca, directorul institutului» față de elevii pe care ia crescut, ca să-i pună în slujba bisericii și a neamului, — este dovada unei gândiri bolnave, nu numai rătăcioase. Aceasta împrejurare ne scutește să ne scoborâm la vorbă cu celce se amestecă unde nu se pricepe și nu e chemat. Biserica va ști cum judecă și grijește de oamenii săi, iar tipografia să-și vază de culegerea literilor. Dar și aici să fie cu chibzuială și bună cuviință, când le pune una lângă alta, mai ales dacă tiparul lor se trimete poporului, căruia îi trebuie lumină, învățătură și bună povățuire, iar nu arșag, batjocuri și huliri cari samână învrăjbi, cum face acea «foaie zisă a poporului». Preoțimea și oamenii cu bună judecată ai satelor noastre au un nou prilej de a urma așa după cum scriam în numărul trecut: să trimeată înapoi astfei de foi, ca să-și acopere cu ele urâciunea sufletului ceice le scriu.

Calendarul săptămânii.

Zilele săpt.	Calendarul vechiu	Calend. nou
Dum.	17 † M. Marina	30 Avdon
Luni	18 M. Iacint și Emil	31 Ignat Loiola
Marți	19 Cuv. Macrina	1 Aug. Petru
Merc.	20 (†) S. Proroc Ilie	2 Porțuncula
Joi	21 C. Simeon și Ioan	3 Stefan
Vineri	22 † S. Maria Magdal.	4 Dominic
Sâmb.	23 Muc. Trofim	5 M. Schnee

Târguri. In 17 Iulie: Boroșineu (jud. Arad), Pâncota; in 18: Băltanii mari, Sighet (Marmăției); in 19: Ardihat, Basna, Miercurea-Murășului, Olpret, Sângeorgiul-săseșc, Vaida-Recea; in 20: Lipova, Petriș; in 21: Beiuș, Caransebeș, Deva, Miheș; in 23: Măgheruș.

Știrile săptămânei.

A. R. Principele Moștenitor Carol și principesa Elena și Irina a Greciei din Oradea-mare au venit la Cluj, pe zilele de 20 și 21 Iulie. Prințesa Moștenitoare vrea să cunoască orașul și societatea clujană. Pretutindenea sunt încunjuțați cu dragoste ferbinte de poporul credincios tronului și mândru de viitorul Stăpân, care are grija cea mai mare de cultura și buna creștere a poporului.

Un prizonier, întors numai de vreo 2 săptămâni din Manciușia, povestește soarta lor din prinsoarea, unde erau și mulți ardeleni. După ruperea legăturilor și prieteniei cu Rușii, soldații noștri de printre ei au fost socotiți ca prizonieri. Patru ani și jumătate au lucrat cei harnici la munca pământului, cei invalizi pela alte servicii. Hrana de căpetenie le-a fost urez cu zahăr, pâinea era din multe amestecături mai mult făină de fasole. Mulți s'au așezat acolo pentru totdeauna căsătorindu-se, mai ales ofițerii. Drumul spre casă cât a ținut prin Rusia a fost grozav. Câte 40—50 de oameni în vagoane închise, fără aer și fără hrană. Nu li-se deschidea decât noaptea, la stații mai mari.

«Când am ieșit din Rusia — povestește Românul din Honțești (jud. Dorohoi) — și ni s'au deschis ușile vagoanelor, când am putut respira puțin aer curat, am blestemat pământul oropsit în care am suferit 4 ani și jumătate, în care n'am avut unde să mă închin, în care n'am putut mânca o bucată de pâine bună și în care duceam dorul de scumpa mea țară. De trei ori mi-am făcut datoria: 1907, în 1913 și în 1916. Am dat țării o parte din trupul meu, am lăsat la Oituz piciorul, dar n'aș putea să mă despart de scumpa mea țărișoară. Și mă mir cum de-i rabdă inima, pe cei cari ar fi putut veni, să nu vină.

Vieța creștinească. O mare societate creștină răspândită în lumea întreagă, numită: Asociația creștină a tineretului creștin (Young men Christian Association) are și în Țara noastră o organizație de câțiva ani. Ea e sprijinită de oameni de inimă. Ține adunări în fiecare an împreună cu cuvântări, citiri religioase și se arată lucrarea membrilor printre muncitorii, îmbrănciți în ghiarele necredinței, printre cei întemnițați și făcători de rele, precum și în ce fel își poate petrece folositor și creștinește timpul slobod societatea de azi. Anul acesta Societatea ține adunare la Satulung în 1—13 Sept. Avem toată nădejdea să fim și noi la acea adunare și să vă arătăm ce isprăvuri putem face și noi după exemplul altor neamuri creștine din lume. Ministrul comunicației dă scădere de 75% la călătoria pe tren celor ce merg la acest congres creștin.

Mutarea capitalei dela București la Brașov s'a pus iară în vorbă. Acum cu mai multă hotărâre. Ar fi să se ia chiar în noua constituție, că Brașovul este capitala țării. Unii erau pentru Făgăraș alții pentru Alba-Iulia, dar se vede că birue Brașovul, cu așezarea lui frumoasă, în mijlocul țării, cu aerul bun și clima potrivită.

O primejdie în Africa. Pe drumul de țară din Ucanda trecea un car tras de șasesprezece boi îndreptându-se spre stațiunea de cale ferată din Uganda. Dintr'un desuș se iviră fără veste trei lei cari se aruncară asupra boilor. Unul dintre boi a fost doborât și sfâșiat de fiară iar asupra celorlalți se înstăpâni o groază nebună și porniră în goană oarbă târând după ei boul ucis și pe cei trei lei ce se ospătau dintr'ansul. Cei doi oameni cari mânau boii, la ivirea fiaralor fugiră într'un desuș. Boii sălbăticiți de groază și mugind înfiorător își urmașă goana și se isbiră într'un automobil ce se ivi la o cotitură a drumului. Automobilistul, un european, n'avea la el nici o armă. La început el nu descoperi pe lei ce nu se săturaseră și rupeau mereu din trupul boului. Văzându-i însă începu să sune puternic din trumbuța automobilului, fără să-și dea seama, de groază, ce face. Efectul însă fu din cele mai bune. Boii zăpăciți de sunetul puternic își curmară imediat mugetul, se opriră deodată, iar lei părăsindu-și prada o luară la sănătoasa.

Un tren a fost bătut cu pietrii în stația Râmnic-Vâlcea de răufăcători. Au spart geamurile (ferestrele) și au rănit greu la cap pe un călător care a trebuit să fie dus la spital. Se fac cercetări pentru prinderea mișeilor.

Furtună mare s'a descărcat în județul Dorohoi. În comuna Darabani au fost descoperite o mulțime de case, între cari și primăria, și au fost desrădăcinați o mulțime de pomi. Un băiat de 17 ani de pe malul Prutului a fost luat de apă și nenorocitul și-a găsit moartea în valuri. Grindina (ghiața) a făcut mari stricăciuni în sămănături.

Lipsa de ploaie. În alte părți e secetă de se arde tot. Locuitorii din județele Argeș și Vâlcea au cerut autorităților bisericesti să facă procesiuni cu sfintele moaște ale sf. Filoteia dela Argeș și cu rugăciuni pentru ploaie. Așa se vor aduce moaștele sfinte până la mănăstirea Stănișoara, unde vor sta mai multă vreme spre închinare.

Activitate culturală la sate au pornit în Banat studenții dela școlile înalte. Tineri însufleșiți, din prisosul inimii lor împart dragoste, lumină și povățuire ca să-și arate și astfel recunoștința către poporul vrednic.

Greva dela minele din America se întărește tot mai mult. Președintele țării Harding este însă hotărât să țină piept răvrății de nemulțumire. A hotărât să revire toate automobilele din țară ca să nu suferă piedecă călătoria celor ce au lipsă să plece dintr'un loc în altul. Acum a trimis știri cărmuitorilor statelor unde se scot cărbuni, că guvernul este gata să ajute pe orice cale ca să înceapă iarăș lucrul în mine, dacă trebuie va da și ajutorul armatei.

Nouile taxe postale în vigoare dela 1 Iulie 1922. Pentru o scrisoare închisă fie loco, fie în orice altă localitate din țară: 1 leu marcă și 10 bani timbru de asistență. Pentru cărți postale 50 bani și 10 bani timbru de asistență. Pentru epist. recomandate 3 lei și 10 bani asistență. Pentru trimitere de bani mandatul postal costă 1 leu; iar pentru suma ce trimitem, dupăcum se arată pe mandat. Pentru pachete plătim de fiecare kilogram 3 lei; pentru telegrame de fiecare cuvânt 50 bani; pentru telegrame urgente (D) plătim de fiecare cuvânt 1 leu 50 bani; pentru telegramele dela 10 ore seara până la ora 8 dimineața, afară de taxele ordinare încă o suprataxă de 3 lei; în zile de Dumineci și sărbători pentru telegrame afară de taxele regulate încă un plus de 3 lei. Timbre de asistență socială de 10 bani se pun pe cărți postale, scrisori simple sau recomandate. La telegrame și convorbiri telefonice pe lângă taxele regulate se plătește 25 bani în numerar drept taxă de ajutor.

Fumează și dobitoacele? Îți fi auzit de vorba aceea năroadă, că omul se trage din dobitoace. Ca să dovedească aceasta se folosesc unii de toate apuca-

rile. Mai nou au cercat să arate, că și dobitoacele au *patimi omenesti*: le-au învățat să bea, să zbiere vorbe urâte (pe cari bietul dobitoc nu le înțelege) și să fumeze. Mai toate dobitoacele s'au ferit însă de aceste păcate omenesti. Față de tutun (tăbăc) au o dușmănie neîmpăcată, nici fumul nu-l pot suferi. Numai *cânele* s'a împrietinit cu pipa, *maimuța* cu țigara, dar numai cât a pus-o în gură, și *papagalul* (paserea care scoate bilete de noroc dela cei cu flașeta, și care cârăe vorbe) să mestece băgău. Dar nu lea umblat bine.

Poate cu vremea se va dovedi că dobitoacele sunt mai cuminiți decât oamenii!

Instiințare. În hotarul comunei Cîsnădie s'a găsit în ziua de 10 Iulie 1922 o junincă de bivoli, de 2—3 ani, fără semne.

Dacă proprietarul animalului nu se prezintă până în 2 August 1922 cu documentele doveditoare, se va vinde în aceea zi d. a. 2 ore, la primăria comunală.

Dar pentru biserică. Domnul notar cercual *Nicolae Peia* din Chișindia jud. Arad, a donat pentru sfânta biserică de aici 12 Mineie legate frumos, cu litere latine în preț de 1000 lei. În numele parohiei îi aduc și pe această cale mulțumita pentru donația făcută. *Dion. Mateș,* paroh.

ANUNȚ.

Pentru zidirea casei naționale împreună cu pavilion și pentru lucrările necesare la facerea unui rezervar pentru adăpatul vitelor se va ține licitație publică în 17/30 Iulie c. la 11 ore a. m. în localul primăriei comunale din Spring, (p. Cușta), unde se pot lua informațiunile și se pot vedea condițiunile de licitație.

1-1 Reprezentanța comunală.

Primpretorul plasei Nocrich.

Nr. 1292/1922.

(5) 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de *Sub-Notar* în comunele Hosman, Cornățel și Țichindeal (independent de notar acel din Țichindeal) se publică concurs.

Retribuțiunile sunt cele provăzute în legile și regulamentele în vigoare.

Petiționarii cari doresc a ocupa aceste posturi trebuie să înainteze acestui oficiu pretorial cereri în scris la care va anexa actele prevăzute în legea XX. ex. 1900 cel mai târziu până la 20 August cr.

Nocrich, la 21 Iulie 1922.

Mocanu m. p.,
primpretor.

Nr. 148/922.

(4) 1-3

Publicațiune de licitație.

Comuna bisericăscă *Crihalma*, jud. Târnava-mare, dă în arândă — prin licitațiune publică verbală și cu oferte închise — cârciuma sa de sub Nr. 42, în ziua de 7/20 August 1922, ora 2 p. m. în școala din Crihalma. Condițiunile sunt următoarele:

1. Prețul strigării 6000 lei anual plătite în 2 rate anticipative.

2. Vadiu e 10% din prețul strigării.

3. Timpul de arândă e 5 (cinci) ani, dela 1 Ian. 1923 până 31 Dec. 1927.

Cârciuma constă din 2 odăi pentru cârciumă, 2 odăi de locuit, 2 grajduri, pivniță, curte, grădină și fântână. Condițiunile mai detaliate se pot vedea la oficiul parohial.

Din ședința comitetului parohial ținută la 25 Iunie st. v.

Dionisie Bucur,
paroh-preș.